

John Steinbeck: O myších a lidech – Rozbor díla

Jakub Rádl

Výňatek

Tématická stránka díla

- **literární druh a žánr:** epika, novela
 - novela – kratší vyprávění s jednou dějovou linií (rozdíl proti románu) a zvratem a pointou na konci
 - pointa: George Lennieho na konci zastřelí, přesto že čtenář na konci čeká, že se jim povede utéct
- **děj:**
 - Lennie a George spolu putují po rančích za prací, aby si vydělali na svůj vlastní statek. Museli utéct z Weedu, kde naposled pracovali, protože Lennie byl obviněn ze znásilnění. Dojdou na ranč, kde jsou zaměstnáni. Zde se domluví s Candym, že se s nimi spojí, protože má nějaké peníze a koupí si statek dohromady. Lennie omylem ale zabije ženu statkářova syna a musí utéct. Chlapi ho jdou najít a zastřelit. George ho zastřelí sám, aby nemusel trpět.
- **téma a motiv:**
 - **hlavní téma:**
 - Cesta za naplněním snu, která se náhle zhroutí, když už je na dosah ruky.
 - Společenské poměry na americkém venkově ve 30. letech 20. století.
 - **další témata a motivy v díle:**
 - paralela zastřelení Candyho psa a Lennieho, oba byli zabiti střelou do týla, aby nemuseli trpět
 - osamění Curleyho ženy protože se s ní nikdo nechce bavit, Candyho bez svého psa, George a Lennieho, kteří spolu jsou, aby nebyli sami, Crookse izolovaného od ostatních dělníků („Soledad“ znamená španělsky „samota“)
 - přátelství mezi Georgem a Lenniem (dvěma různými lidmi)
 - kontrast fyzické postavy Lennieho a jeho zaostalosti (jméno small)
 - cesta za štěstím, touha po štěstí
 - posedlost vysněného domu s králíky
 - gradace zabití myši, psa, člověka
 - diskriminace černochů
- **časoprostor:**
 - od středy do pátku, čas není přesně dán, pravděpodobně v době vydání 1937
 - prostor – na cestě na ranč a na ranči u města Soledad v Kalifornii

Kompozice, postavy

- dílo je vyprávěno v er-formě, vypravěč je nezaujatý a nezúčastněný v ději
- typy promluv – přímá řeč
- **kompoziční výstavba**
 - chronologická kompozice s občasnými retrospektivními prvky z historie George a Lennieho
 - dílo je děleno na 6 kapitol

Postavy

- **Lennie Small**

- obrovský, silný chlap
- mentálně postižený, je hodný, ale nedokáže ovládat své chování, zapomíná věci
- ve Weedu, odkud s Georgem putují sáhl nějakému děvčeti na šaty a pak se zarazil a nemohl je pustit, byl obviněn ze znásilnění a museli utéct
- je fixovaný na vidinu, že budou jednoho dne bydlet na svém statku a bude tam mít své králíky
- po cestě si našel myš na mazlení se, ale omylem ji zabil, později udělal to samé se štěnětem na ranči a stejně omylem zabil Curleyho ženu

- **George Milton**

- hodný, chytrý
- putuje s Lenniem po statcích za prací
- stará se o Lennieho, snaží se ho udržet mimo problémy
- dříve si z Lennieho hlouposti dělal srandu, ale později si uvědomil, že Lennie to nechápe a když se kvůli tomu Lennie málem utopil, nechal toho
- na konci Lennieho zastřelí ranou do týla, aby nemusel trpět od Curleyho
- Lennieho teta ho požádala, aby se o něj staral

- **Candy**

- starší uklízeč, přišel o ruku při nehodě
- měl starého nemohoucího psa, kterého Carlson zastřelí, protože prý už ze světa stejně nic nemá a hrozně smrdí
- nabídne, že přihodí svých 350 dolarů a koupí statek s Lenniem a Georgem

- **Slim**

- kočí, pohledný, silný člověk

- **Curley**

- statkářův syn, bývalý boxer, dovoluje si na všechny okolo
- obzvláště má problém s Lenniem, zaútočí na něj a Lennie mu rozdrť ruku

- **Curleyho žena**

- pohledná, mladá žena, není s Curleym šťastná, představovala si pro sebe jiný život
- flirtuje s muži na ranči, oni ji proto považují za „kurvu“
- postupně čtenář zjišťuje její osamělost

- **Crooks**

- černoš, koňák
- bydlí sám ve světnici u koní, vzájemně se nemá rád s ostatními, ale spřátelí se s Lenniem
- jméno Crooks vychází z jeho zkrivených zad, většinou se o něm mluví jako o „tom černým“

- **Majitel statku**

- přísný, umí se naštvat, ale jinak hodný na své zaměstnance

Jazyk

- překlad – Vladimír Vendyš, Blanka Knotková-Čapková
- překlad je psán spisovnou srozumitelnou češtinou, rozhovory postav jsou nespisovné a obsahují občas i vulgarismy

Literárně historický kontext

- kniha byla často cenzurována kvůli vulgarismům a rasismu
- John Steinbeck je autor, prozaik, dramatik americké meziválečné literatury
- jeho současníci popisující život na americkém venkově v tomto období jsou například F. Scott Fitzgerald (Velký Gatsby) a William Faulkner (Jdi tam, Mojžíši)
- další autorova díla:
 - Pláň Tortilla
 - Na plechárně
 - Na východ od ráje

Zdroje

- STEINBECK, John. O myších a lidech: Plameny zářivé. 3. vyd. (O myších a lidech), 1. vyd. (Plameny zářivé), 1. vyd. v Nakl. Svoboda. Přeložil Vladimír VENDYŠ, přeložil Blanka KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ. Praha: Svoboda, 1994. ISBN 80-205-0409-5.
- <https://rozbor-dila.cz/o-mysich-a-lidech-rozbor-dila-k-maturite/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Of_Mice_and_Men